



## **Polyanthea Sacra**

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

**Spanner, Andreas**

**Augustae Vindelicorum, 1702**

§. 24. Superior consulat suorum bono spirituali; corrigat, non sit mollis. Ex veteri. Ex Novo. Ex Patribus, & alijs.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

## Ex Novo.

*Ego veniam, & curabo eum.* Matth. 8. 7.  
*Cum capisset rationem ponere &c.* Matth. 18. 24. Cum rex cepisset rationem ponere cum servis suis, inventus est, qui ei debebat decem millia talenta. Tanti aeris reus tamdiu delituit, quamdiu rex suis rebus non intendit. Vix cepit rationem ponere; cum illico tam immane debitum emerit, quod servorum nemo deprehenderat. Oliva l. 9. Strom. §. Intravit autem rex &c.

*Dic, ut sedeant hi duo filii mei.* Matth. 20. 21. Respondet Christus: *nescitis, quid petatis*: non vult enim Deus in regno suo superiores desides; & qui subfellis, non nisi ad quietem, & otium, utantur. Did. Niss. ser. 2. Dom. Refurr. §. 3.

*Intravit autem rex, ut videret discumbentes.* Matth. 22. 11. Sapiens planè rex, qui vigilat super servos suos. Equidem, nisi ipsemet convivium iustrasset, pannosus ille pro supplicio delicias sortitus esset. Nullus ministrorum sordentem aut vidit; aut, si vidit, accusavit. Nisi superior ipse suis oculis omnia circumspiciat, scelesti, aut latebunt, aut tolerabuntur. Regius oculus sordes videt, quas ministrorum oculi non vident. Oliva antè citatur.

*Vidit ibi hominem.* &c. ib. Solus rex vidit hominem velte nuptiali non indutum; ministri, & conviva, non viderunt. Ad solum enim regem, seu Præsulem, pertinet, subditorum defectus aspicere, ut corrigant. Escobar t. 6. Parab. Chr. l. 1. Sect. 2. Obf. 2.

*Pastores - vigilantes, & custodientes vigilias noctis super gregem suum.* Luc. 2. 8. Natò Dominò pastores, super gregem vigilantes, Angelos aspicunt: quia his, qui piè, ac sollicitè, conservandis gregibus invigilant, sublimia, ac divina, innotescunt. Hildebertus Turon.

*Appropinquans ibat cum illis.* Luc. 24. 15. Bonum Caput esse non potest, qui non est bonis pedibus. Did. Nissen. ser. 2. D. Refurr. §. 3.

## §. XXIV.

*Superior consulat suorum bono spirituali; corrigat, non sit mollis.*

## Ex Veteri.

*Quia audisti vocem uxoris tue.* Gen. 3. 17. Quia Adam, cum esset totius orbis Præsul, quando audivit vocem uxoris cibum vetitum suadentem, acriter eam non reprehendit; ideo dignus fuit poenâ. Castillo Illat. 78.

*Ubi est Abel?* Gen. 4. 9. Hæc quæstio proponitur Prælati, & Clericis, omnibus negligentibus in correctione minorum. q. d. attendite, ubi est Abel? id est, anima subditi tui, per negligentiam tuam damnata in luctu æterno. Hugo Card. hic.

*Viginti annis fui tecum: oves tue, & capra, steriles non fuerunt.* &c. Gen. 31. 38. 40. Beatum Jacob, qui pro uxoribus suis diu servierat, dixisse meminimus. Si sic laborat, & vigilat, qui pavit oves Laban, quanto labori, *Polyanth. Sacra. Tom. II.*

quantisque vigiliis, debet intendere, qui pascit oves Dei? S. Gregor. l. 7. ep. 47.

*Accidit, ut tonderetur grex ejus in Carmelo.* 1. Reg. 25. 2. Oves in Carmelo condere, est subditos per scientiam ab amore temporalium separare, Hugo Card. hic.

*Virga directionis, virga regni tui.* Pf. 44. 7. Non regit, qui non corrigit. S. August. hic. Necessè est, quòd, qui regit, habeat virgam. Ad hoc enim necessarij sunt reges, ut virgam habeant disciplinae, quâ puniant delinquentes. S. Thom. Aquin. in Pf. 2.

*Ignis, grando, nix, glacies &c.* Pf. 148. 8. Ergo voluntas Domini ancillantes sibi procellas spectat: & quam glacies, & grandines, reverentur, dum ruunt, homo spernit, & spectat? Porro cum audis, quòd spiritus procellarum, etiam dum saviunt, parent Deo; noli quamcùnque sevitiem damnare. Licet furere, & fervere; ferire licet, & savire. Certè Phinees, cum ferit, litat. Num. 25. 8. in peccatorum sanguine non fœdat dexteram, sed sacrat. Placet ira; sed si concresecat in cœlo. Fulmen percellit, grando ruinat, procellæ evertunt; sed de cœlo desiliunt. Orastine, antequam plecteres? Cavè, nè non fulmen, sed flumen sis; exundâsti, non quòd agri sicutent; sed quia intrâ te cohibere nequisti undas tuas. Petrus obruit; sed fulminis instar, non fluvij, Sapphiram, & Ananiam. Act. 5. 3. &c. Sed zelus ejus concrevit in cœlo. Quòd mentis Spiritui S. eos confodit. Oliva l. 4. Strom. §. Ignis, grando &c.

*Non sum medicus &c.* II. 3. 7. Cornelius à Lap. ait, ex Hebræo verti: *non sum chirurgus.* q. dd. Magistratum nemo feliciter gerit, qui chirurgi ignarus. Quod illud Chirurghi officium? cauterium adhibere, licèt saucius clamet: nec lacrymas, aut clamores, curare; dummodo remedium adferre malo possit. Did. Niss. D. 4. Pasch.

*Melior est iniquitas viri, quam mulier benefaciens.* Eccl. 42. 14. Plus nocet Prælati misericors, & abiciens rigorem disciplinae; quam Prælati rigidus sine misericordiâ: & ita intelligitur illud Eccl. 42. melior est iniquitas &c.

*Ecce constitui te super gentes, & super regna.* Jer. 1. 10. Potest dari diploma illustrius, quam hoc, quò Propheta super regna Mundi constituitur? Nunc audito, quod actionum genus præcipiat Reçtori tam illustri, & dignitati tam speciosæ: *ut evellas, & destruas.* Estne in campis Latij rusticus, aut Romæ in humili recto artifex; qui magis in laborando contendat; quam sit laboraturus Jeremias, licèt autoritate tantâ conspicuum? Unde attonitus Bernardus l. 2. de confid. exclamat: *ut evellas, & destruas?* rustici laboris schemate quòdam labor spiritualis expressus est. Et nos igitur, ut multum sentiamus de nobis; impositum senserimus ministerium, non dominium datum. Disce exemplò propheticò te præfidere, non tam ad imperitandum, quam ad fastidandum, quod tempus requirit, nam & Propheta, cum elevaretur, audiit, *ut evellas, & destruas.* Disce, ferculò tibi opus esse, non sceptrò, ut opus facias Prophetae, Et ille quidem non regnaturus ascendit,

Bbb bb 2

sed

sed extirpaturus. Oliva t. 2. conc. 25. die Ven. Sexag.

*Portæ ejus destructæ sunt.* Thren. 1. 4. Portæ, Prælati sunt; per quas subditi habent intrare: ipsi enim debent viam subditis aperire salutis. Iltæ portæ destructæ sunt: quia de portis vitæ sunt portæ gehennæ, S. Bonaventura hic.

*Quod abjectum est, non reduxisti; & quod perierat, non quaesisti.* Ezech. 34. 4. Revocabo errantem, requiram perditam; velis; nolis, id agam. Etsi me inquirentem lanient vepres sylvarum; per omnia angusta me coarctabo; omnes sepes excutiam. Quantum mihi virium Dominus donat, omnia peragrabo; revocabo errantem, requiram pereuntem. S. August. l. de Pastoribus.

#### Ex Novo.

*Veniamus adorare eum.* Matth. 2. 2. Christus recens natus non fugit, ut rex adorari; cum in monte à turbis pælis noluerit ad regale solium extolli. Joan. 6. 15. *Jesus ergo cum cognovisset, quia venturi essent, ut facerent eum regem, fugit.* Rex salutatur, dum inspirat virtutes, ad fidem illuminat; rex vocari non vult, cum corporales depellit necessitates. Gloriosus est Dei ministro, proximo prospicere in his, quæ ad animam, quam quæ ad corpus pertinent. Naxera in Jos. 20. §. 9.

*Converte gladium tuum in locum suum.* Matth. 26. 52. Alterum, quod in ferro Petri oculos Christi læsit, illud est, quod à semifomni evaginatum sit. Petre, vigilare non potuisti unâ horâ; & gladium evaginas? Furor est, quem fervorem putas; ideo Malchum vulneras; quia ante pugnam dormivisti. Non bene vulnus aperit, qui malè clausit oculos. Jeremias vigilan-tem in celo videt virgam. c. 1. 11. Si vigilasset, & orasset; vel non ferites, vel sapientius ferites. Agag in frustra conciditur à Samuele; sed *coram Domino.* 1. Reg. 15. 33. Oliva lib. 4. Strom. §. Converte gladium &c.

*Quid hoc audio de te?* Luc. 16. 2. Quatuor hic dantur documenta Prælati, ut notat Carthusianus. *Primum*, ut suorum peccata non dissimulent. *Secundum*, ut veritatem famæ inquirant. *Tertium*, ut accusatores non prodant; non enim ait, hic mihi dixit; sed absolutè, *quid audio?* *Quartum*, ut accusatio specificetur: *quid audio?* Sylveira hic.

*Pasce agnos meos.* Joan. 21. 16. Sermo vivus, & efficax, exemplum est operis, facile faciens suadibile, quod dicitur, dum monstrat factibile, quod suadetur. S. Bernardus ep. 200. Pasce, inquit, mente, pasce opere; pasce animi oratione, verbi exhortatione, exempli exhibitione. Idem f. 2. in die Pasch. Pasce in Scriptura significat regere; & principes vocantur Pastores. Cornelius hic.

*Conversi estis ad Pastorem, & Episcopum animarum vestrarum.* 1. Petri 2. 25. Verè Pastor, qui, nisi fastidiosus, pasce non desistit: & Episcopus Superintendens negotiis vestris; ut consummatò Mundi mysteriò, pascat suos electos in sublimissimis locis. Sed Pastorem, & Episcopum *animarum*, non corporum, Petrus ostendit. Nam, quamvis omnipotens cor-

pora omnium viventium pascat; quamquam etiam resuscitaturus sit corpora omnium hominum; attamen in hac vita mortali solùm animabus superintendit: ut alat in gratia, ut pascat in cœlesti doctrina, ut præservet a peccatis, etiam sæpe corporibus in pœnis, & cruciatibus, derelictis. Hòc exemplò studeant, qui volunt esse Pastores: ut curam animarum, non corporum, in suis ovibus priùs intendant: quomodo curentur à vitiiis, qualiter caveant à peccatis, qualiter intendant virtutibus, qualiter bonis omnibus affvescant. Sim. Cass. l. 7. c. 38.

*Dilexit nos, & lavit nos à peccatis nostris in sanguine suo.* Apoc. 1. 5. Huc adesse animarum Pastores, qui dilectionem jactatis, & vos subditorum patres profiteamini. Si non abluitis à sceleribus; non diligitis. Oliva l. 17. Strom. §. Dilexit &c.

#### Ex Patribus, & aliis.

Summus locus bene regitur, cum is, qui præest, vitiiis potius, quam fratribus, dominatur: cunctos quidem natura æquales genuit; ut autem alii ad regendum, aliis committantur; non eos natura, sed culpa postponit. S. Gregor. mor. l. 26. c. 19.

Quisquis leges tuendas suscepisti, timorem omnem ex animo pelle: omnis enim, cui legum custodia mandata est, metu vacare debet. S. Gregor. Naz. Adv. mul. ambitiosè se ornantes.

Non potes nòsse verba Pauli, nisi habeas spiritum Pauli. S. Bonaventura l. 22. in hexam.

Noli dicere: ego cibum, & potum, eis tribuo (scilicet famulis, & familiæ) debita eis stipendia solvo: de animabus suis ipsi sibi viderint; non sum Episcopus, non sum Prælati: nam pro eis Domino tuo, & illorum communi, in die Judicii magnam redditurus es rationem. S. Thom. Villan. tr. de Adv. Dom.

Tu Præful opime animarum salutis omnia postpone: tantò enim digniores sunt animæ corporibus, & universis, quæ humana ambitio concupiscit; quantum dignitate præeminet cœlum terræ. Blesens. tr. de instit. Episcop. c. 4.

#### §. XXV.

#### Superioratus non appetendus

*Dixitque Moyses ad Deum: quis sum ego &c.* Ex. 3. 11. Hinc, discè, cunctanter, cum tremore, non nisi vocante Deò, suscipiendum esse munus regendi, pascendique alios; minimè verò ambiendum. Cornelius hic.

Quid tam insolitum, tam pavendum, quam labor fragili, sublimitas humili, dignitas non merenti? Et tamen non desperamus, neque deficiamus: quia non de nobis sed de illo, præsumimus, qui operatur in nobis; S. Leo l. 2. in anniversario die assumpti, ad Pontif.

Altiozem locum sortitus es; sed non tutiozem: sublimiorem; sed non securiorem. S. Bernardus ep. 237. ad Eugenium.

#### §. XXVI.